

Stockholm 2026-10-19

Angående betänkandet Förbud mot uppfödning av djur för pälsproduktion (SOU 2026:29)

Djurskyddet Sverige tackar för möjligheten att få komma med synpunkter på betänkandet.

Sammanfattande bedömning

Vi tillstyrker utredningens förslag om att införa ett förbud mot att föda upp och hålla djur i syfte att avliva dem för produktion av päls eller skinn.

Utredningen visar att förbudet kan motiveras av flera självständiga och samverkande allmänintressen: djurskydd, djur- och folkhälsa, miljö samt etiska hänsyn. Utredningen har konstaterat att den vetenskapliga kunskapen om djurvälståndet i pälsproduktionen ger starkt stöd för slutsatsen att problemen inte kan lösas inom det nuvarande produktionssystemet.

Ett förbud är motiverat av djurskyddsskäl

Djurskyddet Sverige delar utredningens bedömning att de djurskyddsproblem som är förknippade med pälsdjursuppfödning inte kan lösas genom mindre justeringar av dagens produktionssystem. EFSA har bedömt att burarnas storlek och brist på inredning är centrala orsaker till försämrade djurvälstånd hos minkar, rävar, mårhundar och chinchillor. Burarna begränsar bland annat djurens möjlighet att röra sig, söka föda och utforska sin omgivning. EFSA bedömer dessutom att många av de negativa faktorerna inte kan åtgärdas inom det nuvarande produktionssystemet, eftersom burarna är för små för att ge djuren tillgång till exempelvis tillräckligt utrymme för djurens rörelsebehov, skydd och, för vissa arter, öppet vatten. Möjligheten till naturligt beteende är centralt för den svenska djurskyddslagstiftningens grundläggande syfte om att främja en god djurvälstånd och respekt för djur. När en produktionsform förutsätter en inhysning som inte ger djuren rimliga möjligheter att utföra viktiga naturliga beteenden är det inte tillräckligt att enbart justera enskilda detaljer i systemet.

Utredningen konstaterar också att ett system med betydligt större hägn och exempelvis tillgång till vatten skulle innebära så stora kostnadsökningar att den nuvarande produktionsformen inte längre skulle vara ekonomiskt hållbar. Djurskyddet Sverige delar utredningens bedömning att ett tydligt förbud därför är mer transparent och ändamålsenligt än att införa djurskyddskrav som i praktiken skulle innebära samma resultat.

Minkens status som invasiv främmande art förstärker behovet av ett tydligt förbud

Djurskyddet Sverige vill även framhålla de förändrade förutsättningarna för minkhållning till följd av EU:s regelverk om invasiva främmande arter. Amerikansk mink (*Neogale vison*) har förts upp på EU:s unionsförteckning över invasiva främmande arter. Från och med

den 7 augusti 2027 kommer detta att innebära långtgående begränsningar av bland annat hållande och uppfödning av mink. Utredningen konstaterar själv att mink från detta datum inte längre får hållas för pälsproduktion, om inte ett undantag enligt EU-förordningen blir aktuellt för befintlig verksamhet. Det är positivt att utredningen inte gör den kommande EU-regleringen till ett skäl för att avstå från svensk lagstiftning.

Risk för kringgående

Utredningen har övervägt om vissa arter bör förbjudas oavsett syftet med produktionen. Den konstaterar att exempelvis mink skulle kunna hållas för produktion av minkolja och att detta skulle kunna ge upphov till samma risker som pälsproduktion utan motsvarande samhällsnytta. Utredningen bedömer dock att ett särskilt förbud inte behövs eftersom EU:s regler om invasiva främmande arter från augusti 2027 kommer att begränsa hållandet av mink. Djurskyddet Sverige anser att detta resonemang bör övervägas ytterligare i den fortsatta beredningen.

Ett förbud bör i möjligaste mån vara robust över tid och inte bygga på att andra regelverk kommer att förhindra kringgående. Om det finns en reell risk att en produktion med samma djur, samma produktionssystem och i huvudsak samma djurskyddsproblem kan etableras genom att verksamheten ges ett annat formellt huvudsyfte, bör lagstiftningen utformas så att detta inte blir möjligt.

Vi anser därför att amerikansk mink bör omfattas av ett uttryckligt förbud mot hållande och uppfödning även för andra produktionssyften än de som redan omfattas av det föreslagna förbudet.

Ingen ekonomisk ersättning bör utgå

Djurskyddet Sverige delar utredningens bedömning att någon ekonomisk ersättning inte ska lämnas med anledning av det föreslagna förbudet.

Det finns i dag ingen pälsdjursuppfödning för produktion i Sverige. De sista minkuppfödarna avvecklade sin verksamhet genom det statliga stöd som infördes för frivillig avveckling och utredningen har inte funnit några kvarvarande eller nyetablerade pälsdjursverksamheter. Det skulle vara orimligt att staten först finansierar en frivillig avveckling av en verksamhet och därefter skulle behöva kompensera någon som trots den kända lagstiftningsprocessen väljer att återetablera verksamheten. Utredningen konstaterar också att ett företag som startar pälsdjursuppfödning med vetskap om att en lagstiftningsprocess som syftar till ett förbud har inletts tar en medveten risk. Djurskyddet Sverige delar denna bedömning.

För Djurskyddet Sverige

Åsa Hagelstedt
Generalsekreterare

Anna Lundvall
Sakkunnig